EDITORI:
ELENA PLATON   LAVINIA VASIU   DIANA ROMAN   CRISTINA BOCOȘ

DISCURS POLIFONIC ÎN ROMÂNA CA LIMBĂ STRĂINĂ (RLS)

4/2024

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

Discurs polifonic în Româna ca limbă străină (RLS)
ACTELE CONFERINȚEI INTERNAȚIONALE
Ediția a IV-a/2023, Nr. 4/2024

Editori:
Elena Platon | Lavinia Vasiu | Diana Roman | Cristina Bocoș

Discurs polifonic în Româna ca limbă străină (RLS)

ACTELE CONFERINȚEI INTERNAȚIONALE
organizate de Institutul Limbii Române ca Limbă Europeană
de la Facultatea de Litere a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
6–7 octombrie 2023

Ediția a IV-a/2023, Nr. 4/2024

Editori:
Elena Platon | Lavinia Vasiu | Diana Roman | Cristina Bocoș

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ
2024

ISSN 2734 – 8261
ISSN-L 2734 – 8261

Universitatea Babeș-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. B.P. Hasdeu, nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@editura.ubbcluj.ro
http://www.editura.ubbcluj.ro/

Cuprins

Cuvânt-înainte

Volumul celei de-a patra ediții a Conferinței Internaționale *Discurs polifonic în Romána ca limbă străină (RLS)*, organizată din doi în doi ani de Institutul Limbii Române ca Limbă Europeană, este unul special, din mai multe puncte de vedere.

În primul rând, ne aflăm într-un an aniversar, Departamentul de limbă, cultură și civilizație românească de la Facultatea de Litere a Universității Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca împlinind o jumătate de veac de existență, asemenea celorlalte catedre de limba română pentru studenți străini de la universitățile din București, Iași și Timișoara. Așadar, acest număr marchează o vârstă frumoasă, de maturitate deplină atât pentru dimensiunea didactică a RLS, cât și pentru activitatea de cercetare a specialiștilor din domeniu, care s-a intensificat semnificativ în ultimele două decenii. Ne gândim, de asemenea, și la dimensiunea impresionantă a volumului, ce cuprinde douăzeci și șapte de studii, însumând peste trei sute nouăzeci de pagini și devenind, astfel, cel mai consistent material, din punct de vedere cantitativ, publicat în această serie. Nu putem decât să ne bucurăm împreună de numărul impresionant de contribuții, mai ales că, în urmă cu opt ani, când am inaugurat seria acestor volume consacrate lucrărilor conferinței noastre, ne întrebam dacă vom avea suficiente contribuții pentru a tipări un volum „onorabil", ținând cont că ne aflăm într-un domeniu de nișă al științelor filologice.

Tocmai din aceste rațiuni, ținem să le mulțumim călduros tuturor autorilor pentru promptitudinea de care au dat dovadă și pentru faptul că ne-au sprijinit să edităm acest volum în timp util, astfel încât să poată fi prezentat la *Masa rotundă aniversară* pe care o pregătim în luna septembrie a acestui an. Mulțumim, de asemenea, editorilor, tehnoredactorului și editurii Presa Universitară Clujeană pentru toată strădania de a înlesni apariția acestui volum înaintea marelui moment aniversar.

În egală măsură, suntem bucuroși să constatăm că, alături de cercetătorii cu experiență și de colaboratorii noștri fideli, în acest an se adaugă noi specialiști, care îmbogățesc, prin vocile lor, discursul polifonic din câmpul RLS. Cu fiecare ediție a conferinței, acest discurs se extinde, aducând noi tonalități, în funcție de profilul variat al publicului-țintă, de marea diversitate a contextelor de predare și, nu în ultimul rând, de abordările teoretice asumate, care lărgesc și modelează întreaga viziune despre limba română predată vorbitorilor nonnativi.

Nu în ultimul rând, prezența masivă a tinerilor doctoranzi, unii dintre ei proaspeți absolvenți ai masteratului de RLS/RLNM, ne aduce un alt prilej de bucurie, asigurându-ne că soarta domeniului este pe mâini bune și că, la viitoarea mare aniversare, aceștia vor continua, cu responsabilitate și pasiune, dialogul inițiat în urmă cu aproape un deceniu, în cadrul acestei manifestări.

După cum spuneam și în deschiderea volumelor anterioare, fiecare nouă ediție aduce un prețios material științific, colorând încă niște pete albe de pe harta câmpului nostru de cercetare și provocând un nou salt calitativ. Majoritatea studiilor reunite aici dovedesc, din plin, îndrăzneala de a ataca noi direcții de cercetare, despre care nu s-a vorbit încă în câmpul RLS. Menționăm, spre ilustrare, studiile despre utilizarea și rolul ChatGPT în predarea RLS (Anca Ursa, Cristina Varga) sau despre impactul traducerilor automate ori al platformelor online asupra acestui proces (Alexandra Ilie, Maria-Simina Suciu). Și abordarea lexiculturală, bine conturată, din punct de vedere teoretic, în alte spații academice (francez, italian, spaniol, portughez, american etc.) este adusă, pentru prima dată, în discuție în RLS de către Elena Platon și Olivia-Carmen Țîrlea.

De asemenea, problema proiectării curriculare, deși constituie o constantă printre preocupările profesorilor de RLS, este abordată, de data aceasta, prin valorificarea unor teorii și concepte din lingvistica cognitivă menite să formeze o nouă viziune asupra designului educațional în RLS (Ioana Sonea). Tot cu titlu de noutate, remarcăm studiul consacrat principiilor care ar trebui urmate în dezvoltarea nivelului preA1 de limba română și rolului acestora în elaborarea sarcinilor de lucru, elaborat de către Ștefania-Lucia Tărău și Antonela-Carmen Arieșan. Competența parafrastică în limba română, abordată și în volumul precedent al conferinței, din perspectivă terminologică, devine subiectul unui nou studiu (Alexandra Gabriela Olaru), care, acum, se concentrează pe analiza de corpus, comparând parafrazele realizate de către vorbitorii nativi și nonnativi, pe baza aceluiași enunț-sursă, pentru a vedea în ce măsură diferă percepția celor două categorii de vorbitori asupra limbii.

Semnalăm și deschiderea tot mai mare spre analiza modului în care sunt vizate funcțiile comunicative în manualele de RLS (Anca-Lorena Sacalîș), dar și a strategiilor de comunicare identificate în producțiile scrise ale nativilor arabi, turkmeni, albanezi și francezi (Isabella Șinca). Textul literar, neglijat în predarea RLS odată cu limitarea ponderii metodei tradiționale gramatică-traducere și cu orientarea spre abordările acțional-funcționale din ultimele două decenii, revine, în forță, în atenția specialiștilor, care ne sensibilizează în legătură cu necesitatea de a-l readuce în clasă și de a-i valorifica întreg potențialul pentru stimularea creativității lingvistice a studenților noștri (Amalia Cotoi, Cristina-Elena Gogâță, Ioana Hodârnău).

Competența lingvistică, în special cea gramaticală, ocupă, în continuare, un rol central printre preocupările specialiștilor, care se apleacă fie asupra chestiunilor legate de dezvoltarea competenței gramaticale (Diana-Maria Roman), fie asupra dublării complementului indirect, într-o analiză temeinică, bazată pe un corpus semnificativ (Simona Neagu, Carmen Mîrzea Vasile).

Totodată, tinerii cercetători sunt interesați și de nivelul discursiv, analizând, din acest punct de vedere, producțiile scrise de nivel B1 ale studenților străini

(Luminița-Daniela Fodor). Nu lipsesc nici studiile destinate compartimentului lexical. Unul dintre acestea vizează construcțiile binare, oferindu-ne atât o definiție a acestora, cât și o clasificare a lor în funcție de tiparele structurale, alături de câteva exerciții menite să contribuie la o achiziție cât mai eficientă a acestora (José Damián González-Barros González). Cel de-al doilea articol se concentrează pe achiziția progresivă a lexicului în cazul limbajelor specializate, mai precis, al limbajului medical (Daniela Kohn), urmărind gradul de corelare a materialelor de specialitate în ceea ce privește progresia lexicală. Un alt tip de limbaj specializat, aferent științelor umaniste și artelor, este abordat într-un cadru mai general, legat de predarea limbii române pentru scopuri specifice (Anamaria-Bianca Tonț), în vreme ce limbajul politico-juridic este analizat din perspectiva activităților de producere a discursului oral (Andreea-Victoria Grigore), fapt ce demonstrează că perspectiva comunicativă a început să marcheze, din ce în ce mai mult, și predarea acestor limbaje.

Remarcăm și preocuparea pentru asigurarea unui nivel de autenticitate cât mai ridicat la cursurile de RLS, după cum reiese din studiul elaborat de către Anamaria Caramangiu pe marginea modului de pregătire a unui interviu de angajare în limba română destinat vorbitorilor spanioli, ca tehnică de predare bazată pe materiale autentice. Dimensiunea interculturală este reprezentată prin studiul Alionei Sobol, iar cea culturală este asigurată prin două studii despre oameni, locuri și cărți care au fost: unul, aparținând lui Adrian Chircu, despre gramatica pentru francofoni a lui I.A. Candrea, și celălalt, al Dianei V. Burlacu, despre Gustav Weigand și Institutul Limbii Române din Leipzig.

Tabloul tematic este completat și de studii rezultate în urma experienței de lucru cu un nou tip de public-țintă, în speță, vorbitorii ucraineni de limba română (Irina Marinela-Deftu), dar și de un articol consacrat procesului de evaluare, care se bucură, în continuare, de interesul tinerilor doctoranzi (Georgiana-Anamaria Sălăgean).

Având în vedere dimensiunile impresionate ale acestui material, ne-am limitat la o prezentare schematică a ariilor tematice și invităm cititorii ca, în funcție de propriile interese, să lectureze, în liniște, studiile, pentru a descoperi idei și recomandări care să-i ghideze atât în munca la clasă, cât și în viitoarele cercetări. Echipa extinsă a Institutului Limbii Române ca Limbă Europeană va susține, și pe viitor, activitatea de cercetare în câmpul RLS, organizând cea de-a cincea ediție a acestei conferințe în toamna lui 2025, ale cărei lucrări vor constitui obiectul unui nou volum.

Elena Platon

ISSN: 2734-8261
ISSN-L: 2734-8261